

en vägg. *F. styret på en båt.* — Äfv. *Sätta fäst.* — *Syn.* Se *Fästa.* — *Fastsättande*, n. 4. o. *Fastsättning*, f. 2.

FASTTAGA, v. a. 3. (böjes som *Taga*) 1) *Fatta* något, som far bort, och hålla det kvar. *Beljanten fasttog sin herres hatt, då den blåste af och höll på att fara i strömmen.* — *Syn.* Se *Fånga.* — 2) *Gripa*, fånga och hålla kvar. *F. en tjuf, en rymmare.* — *Syn.* *Anhålla*, *Gripa.* — Äfv. *Taga fäst* (för begge bem.) — *Fasttagande*, n. 4. o. *Fasttagning*, f. 2.

FASTVÄXA, v. n. 2. o. 3. (böjes som *Växa*) I och genom växandet fästa sig vid. Kan sägas både i egentl. o. fig. mening. *En buske, f-xl med rötterna i en bergsremna, vid en bergvägg. Han är f-vuxen vid den gamla slentrian.* — Äfv. *Växa fäst.* — *Fastväxande*, n. 4.

FASTÄN, konj. *Ehuru.* *F. det i början ser mörkt ut, kan dock utgången blifva lycklig.* Förkortas i dagligt tal vanligen till *Fast.* — *Syn.* Se *Ehuru.*

FAT, n. 3. 1) Rundt eller aflångt rundt, mer eller mindre djupt kärl af stengods, porslin, tenn, silfver eller guld, att deri framsätta mat på bordet eller att slå vatten uti till tvättning (*Handfat*), o. s. v. (Fig.) *Det ligger honom i f-el, att . . .*, man har det emot honom, att . . . *Hålla sitt f. i helgelse och ära*, förvara sig ren och obesmittad af synden. — Bildar åtskilliga sammansättningar, såsom: *Stekfat*, *Soppfat*, *Sten-*, *Porslins-*, *Tenn-*, *Silfverfat*, *Handfat*, m. fl. — 2) Säges stundom i st. f. maträtt, som är framsatt på bordet. *Vi hade tio f. på bordet.* — 3) Se *Tefat.* — 4) Stort laggkärl för vin, brännvin o. s. v., äfven för vissa torra varor, t. ex. socker. — 5) Innehållet deruti. *Ett f. vin, rom, olja, socker, kaffe, m. m.* — 6) Ryndmått för våta varor, motsvarande 4 ankare ell. 60 kannor (vanliga innehållet i det slags laggkärl, som kallas *Fat*; se bem. 4). — 7) (bergsbr.) a) (vid vaskverk) Kärl, hvaruti malmsligen samlas. — b) (vid alunbruk) Det kärl, hvaruti alunen utkristalliseras. — c) (vid grufvor och smälthytter) Ett slags tråg, som begagnas till transporterande af småmaln, m. m. — 8) (bot.) Se *Blomfat.* — *Ss. F-lock.*

FATAL, -äl, a. 2. 1) Af ödet bestämd, oundviklig. — 2) Olycksbringande. — 3) Vedervärdig. — *Fatallt*, adv.

FATALIER, fataliär, pl. 3. Den i lag föreskrifna tid, inom hvars slut någon offentlig handling måste hafva ägt rum, så vida den skall gälla med laga kraft. *Försumma f.*

FATALIETID, fatalietid, m. 3. Se *Fatalier.*

FATALISM, -i'sm, m. 3. Tron på ett friheten upphäfvande, oundvikligt öde.

FATALIST, -i'st, m. 3. Anhängare af fatalismen.

FATALITET, -ett, f. 3. 1) Oundvikligt öde. — 2) Olyckshändelse.

FATA MORGANA, fata mårngána. (ital.) Se *Hågring.*

FATBECK, n. 3. Ett slags beck (till ölfats beckning), som erhålles af gul eller ljusbrun tjära, då den afundnas till konsistens af harts.

FATBUR, fätbúr, m. 2. Rum, der man förvarar sina kläder och sin bästa egendom. Kläd-kammare. (Föräldr.) *Fatebur*, *Fatabur.*

Anm. Ordet är sammansatt af *Fat* (i fornspråket) kläder, och *Bur*, kammare, rum.

FATIG, -ig, m. 3. (fr. *Fatigue*) 1) Tröttsamt, mödosamt arbete, besvärlighet. — *Syn.* *Strapats.* — 2) Trötthet.

FATIGANT, -- gånnt o. -- gånngt, a. 4. Tröttande, mödosam.

FATIGERA, -- göra, v. a. 4. (fr. *Fatiguer*) Trötta, uttrötta.

FATISCERA, v. n. 4. (kem.) Se *Vittra.* — *Fatiscerande*, n. 4. o. *Fatiscering*, f. 2. [Fatisckera.]

FATSLICKARE, se *Tallrikslickare.*

FATSTEGE, m. 2. pl. — *stegar.* Ett slags träställning med hak öfver och under, hvilken brukas i kök att derpå ställa diskade kärl till af-dryppning.

FATT, a. 1. Beskaffad. *Hur är det f.? Jag vet icke, huru det är f. med mig. Vid så f-a omständigheter*, i denna sakernas ställning.

Anm. Det svenska *Fatt* är det italienska *Fatto* och det franska *Fait* (af lat. *Factus*), hvilka betyda: Gjord, skapad, danad, beskaffad.

FATT, sammandraget af part. pass. *Fattad* (här i bem. af: gripen, fången), förekommer i åtskilliga talesätt, såsom: *Få f.*, upphinna och gripa, t. ex.: *Jag fick f. honom ell. på honom. Taga f.*, förfölja, eftersätta och gripa, t. ex.: *Han tog f. mig ell. tog f. på mig; taga f. på tjufven. Hafva f.*, hafva fasttagit, t. ex.: *Nu har jag f. dig ell. har f. på dig.*

FATTA, v. a. 4. 1) *Taga* om med handen. *F. ett gevär. F. vapen. F. värjan. Han f-de den framräckta boken och tackade. F. pennan. F. någon i armen, i kragen, om lifvet.* (Fig.) *F. posto*, intaga en ställning, postera sig. *F. i*, taga tag i, angripa, t. ex.: *Han f-de i honom och slog honom till marken; Blåsten f-de i mössan och bortförde den, aflyste ell. upplyfte och &c.*; äfv. (fig.) angripa, sprida sig till, t. ex.: *Elden har f-t i huset. F. ihöp*, se *Hopfatta. F. om*, se *Omfatta. F. under armarna*, äfv. (fig.) hjälpa, understöjda. — *Syn.* Se *Taga.* — 2) (fig.) a) *Begripa* (fatta med förståndet). *Han f-r lätt, hvad han läser.* (Absolut) *Han f-r lätt*, har god fattningsgåfva. *Hafva svårt för att f.*, trög fattningsgåfva. *Har du f-t min mening?* — *Syn.* Se *Förstå.* — b) *Lemna* rum i själen för (någon tanka, sinnesrörelse, o. s. v.). *F. en tanka, en mening, ett beslut, en föresats. F. hat, ovilja till, vänskap, kärlek, välvilja, ömhet, afsky för någon. F. misstanka*, börja att misstänka. *F. mod*, sedan man varit nedslagen, förskräckt, rädd, åter blifva modig. *F. hopp*, börja att hoppas. *F. fördomar*, blifva intagen af f. *F. stora planer*, uppgöra, uttänka, &c. — c) *Brukas* för öfrigt i några särskilda uttryck, såsom: *F. eld*, antändas, äfv. (i moralisk mening) betagas af häftig vrede, kärlek. *F. något i pennan*, skriftligt anteckna, uppskrifva, sätta på papper. *F. i korthet*, i korthet sammanfatta eller uppsätta. *F. sig i korthet*, i korthet framställa, hvad man har att säga, anföra. *F. i minnet*, in-skräpa, inpräglä i m. — *F. af, i'n*, se *Affatta*, 2, *Infatta.*

FATTANDE, n. 4. Handlingen, då man fattar. a) *Pennans f. F. af vapen.* — b) *Meningens f. är här icke svårt.* — c) *F. af ett beslut, en föresats. Misstankas f.*

FATTARE, m. 3. (jäg.) Den del af ett råfsaxlås, som ingriper i haken.

FATTAS, v. d. 1. Vara brist på. Brukas ofta impersonelt. *Penningar f. mig ell. det f. mig penningar. Det f. ännu tio riksdaler i summan. Det f. honom god vilja. Hvad f.? fråga*, som brukas, när man finner någon missnöjd, nedslagen, sorgsen, vredgad, utan att till-